

DEBRECEN- N. VÁRADI ÉRTESTÍTŐ.

Vasárnap Nov. 17-én 1850.

2-ik félév, 8^{dik} évfolyam.

Adás-vevés 's mindenféle hirdetésményekkel hetenkint megjelenik. Félévi előfizetés helyben 1 ft. 30 kr. — postán bár hová 2 ft. 30 kr. p. p. —
Előfizetheti mindkét városi tudakozó intézetben. —

Egy példány ára 4 kr. p. p.

 Ez Értesítőre Ujévig esendő egy és fél hónaprai előfizetéssel is 30 p. krért rendelkezhetni mind két városi tudakozó intézetben.

(D. 222.) **Eladó ház.** (1.3.)

Váradolasziban régi posta sikátor, 366. sz. alatti ház, 5 szoba, 2 konyha, jó pince, istálló 12 lóra, mintegy 8 öles kocszi szin, fás kamra, kis kert gyümölcsös fákkal, az udvaron igen jó vízi kökút, minden órán eladó. Értekezhetni fentirt szám alatt lakó tulajdonos özvegy Kollner Lajosné asszonnal.

(D. 223.) **Többféle házi-butorok, konyha-edények, és számos ágyneműk**

árverés által lesznek eladandók, f. nov. hó 18-kán azaz hétfőn reggeli 9 órákor kezdetvén — 's folytatólag a' következő napokban is — Debrecenben Szentanna utcán 2375-ik számu házbán Rackhauer Józsefnél. (1.)

(D. 225.) **Bérbe adó ház** (1.3.)
tehető borméréssel.

Debrecenben éppen a' nagy-templom melletti téren ^{5/341}-dik szám alatti ház egész udvarával összesen minden órán bérbeadandó. Oly feltétellel, hogy az utcára nyílólag bormérő szoba levén — a' bérlo a' háztulajdonos borát mérheti. Mint országos ugy hivtásár alkalmazvali gyűl helyl ajánlható. Értekezhetni a' háztulajdonossal.

(NV. 131.) **Árverendő házbutorok.**
N. Váradon nagy-német utcán 524. sz. a. volt Kurányi féle háznál f. hó 19-dikén reggeli 9 órákor mindenféle a' legujjabb izlés szerinti **házbutorok** ugyszinte konyha-edények árverés utján fognak eladatni. (1.)

(D. 224.) **Kiadó bolt.** (1.3.)
Debrecen Németutcán a' Glauber Fülöp lisztes boltja hol 500 mázsa lisztnék helye van, a' mellette levő szobákkal uj évre kiadó a' Tökés háznál.

Bodóházi jó új bor
olcsó áron eladó.

Cseber 10. — mint 1 lesz;

Derecskén Melcer Ignácnál. Bővebb értesítést egyszersmind kaphatni a' Sáránci notáriusnál.

(NV. 130.) **Árlejtési hirdetés.** (2.2.)

A' cs. kir. Gens d' armeria részéről közhírré tétetik, hogy e' folyó évi november hó 21-dikén reggeli 10 órákor a' fentirt irodában nyilvános árlejtés utján 97 darab fehér plébó készitendő éjjli lámpásoknak minta szerinti elkészítése árvereltetik.

A' valalkozni szándékozó bádogosok azon hozzáítellel meghivatnak, hogy a' rendes 10 percentnyi bánatpénzel ellátva jelenjenek meg — az illető feltételek, valamint a' lámpások mintáját naponta láthatni a' cs. kir. Gens d' armeria élelmezési hivatalában. NVárad nov. 1. 1850.

A' cs. k. Gens d' armeria ezerez parancsnoka
Martinovszky.

(D.) **ZONGORA TANÍTÁS.**

Mivel az iskola tanítási időszak bekövekezett, felszólíttanak mind azon tanulni kívánó ifjak, kik e' **legszebbművészet egyikét** legalaposabb tanítási módszerent tanulni ohajtának, hogy nehány üres óráim levén csak még, mielőbbi bejelentéseket elvárom; és velem bővebb értekezésre utasítást nyerhetni — a' Debreceni tudakozó intézetben.

(D. 221.) **Guitár tanítás.** (1.)
Guitározás alapos tanítására ajánlja magát egy ifju. — Bővebb értesítést ad a' t. intézet.

(D. 127.) **HIRDETÉNY.**
a' cs. kir katoná-élelmezés-hivatal részéről:

19-kén Debrecenben, muzka-árpadara és muzka-zsákok árvereltetés állati eladása fog tartatni. (3.3.)

VEGYES HIREK.

— N. Vár ad nov. 10. Erdélyből — Pestre évszakonként gyakori utazásom levén — 's Váradon keresztül jártomban: Feketesas, Zöldfa, Appolló 's Bárányka című vendégfogadókat beszállásolásul mind sorra próbálgattam — vagy is kéntelen voltam változtatni a' mennyiben egyik ugy a' másikkban, vagy történetesen hely nem volt már avagy olykori kényelmetlenség miatt másutt is többszörré nézve tapasztalást akartam szerezni. — Lehetlen elmulasztanom azonban most a' Feketesas vendégfogadót különösen pedig annak új házszobárlőjét **Kápolnásit**, hogy a' tisztelt közönség figyelmébe méltólag ne ajánlanám: meglepette valóban azon tisztaságtól, ujonnan festett szobák, izletes ételek, jó italok, pontos szolgálat, 's mind e' mellett igen mérsékeltt árjegy zék, mi az utasnak felelte jól esik hogy nem magasra csigázott fizetés mellett oly kitünő kényelemben részesül. A' rövid viszontlátásig ügyes vendéglős! — N. N.

(egy utas.)

— Pest. Egy konstantinápolyi oct. 10-diki magánlevélből érdekes a' következő: folyó hó elején a' török fővárosban hitték, miszerint a' kiutahai menekült magyarok sorsa kevés napok alatt eldöntve leend. Mondják, hogy az austriai császári udvar — Kossuthot kivéve — a' többi belzetek szabadon bocsátását nem ellenzené. A' porta ellenben azt felelé, hogy vagy mind, vagy egy sem, mi természetesen az internáltak véleményével is önhangzásban áll, kik egymástól elválni nem akarnának, amaz összetartó nézettől vezéreltetve, hogy mindnyájan egy ügyet szélztek, egyért szenvedtek, 's egy reményt táplálnak keblükben. — Az említett menekült élete egyébiránt irás, olvasás, kávé, csibuk, nargila 's estvénkint egy pár robber whist változékosságai közt foly.

Percel Mór kedélye, felesége és gyermekei megérkezéivel vidámabb lett. A' többi nők 's gyermekek is az új vendégeket ép oly örömmel fogadták mint maga Percel.

Kossuth kisbékfi fia (Lajos) új látszik megbabonázta Mohamed hiveit. Annai ajándékot visznek neki, hogy már alig van hová tenni. A' gyermeknek egyébiránt tiszta, éles esze van, 's mondják, hogy midőn a' többiekkel katonásdit játszik, magát jász-kun kapitánynak címzetti. Egy este, midőn többen a' menekültek közül Kossuthnál voltak, 's a' beszélgetés a' portának az ő ügyeikben közelebről hozott határozata felől folyt, a' fiu egyszerre atyja térdei közé sompolyog, 's felszól: „Papa! jó volna megvenni azt a' divánt!”

A' gyermek e' jegyzése megneveteté a' kis

kört, mert a' török birodalom közelebbi másfél századi históriája csakugyan azon kérdés szerint ítéledő meg, hogy ki vette meg a' divánt?

A' magyar menekültek, bár félfogók, de egészbe véve, helyzetük ellen nem igen panaszkodhatnak.

A' belzetek közül elbucuszásuk esetében, jlesen Percel és gr. Batthyány Kázmér Párisban szándékoznak megtelepedni. Kossuth ha sikerülne neki is megszabadulni, eleinte Londonba szándékozik menni, de hogy állandólag ott vagy Párisban maradand-e vagy Északamerikába utazik, a' körülményektől függ. Percel Mór né által az internáltak ismét néhány magyar könyvet kaptak, többnyire forradalom utáni dolgozatokat, röpiratokat, és hírlapokat. Képzeltetni, minő mohón estek azoknak.

— Bécsből nov. 7-ről írják: Pár nap előtt két volt honvéd, kik Omer pasa hadseregében szolgáltak, a' Sarajevonál levő táborból megszökte, az oszták határra léptek át. Törvényesen kihallgattatt vallomásuk szerint a' sarajevoi táborban 24 zászlóalj van, mely közül kettő magyar menekültekből áll. Bem és Percelek egyike meglátogatták a' táborn. Kétszázan a' magyar menekültek közül kézművesek, és élelmükt munkával ügyektek megszerzeni, de Omer pasa hadiszolgálatra kényszeríték őket. A' lengyelek hitűkhöz hívek maradtak, ellenben a' magyarok és németek nagyobbára áttértek. A' bítægoyottak 1,000 piaszter jutalmat kaptak. Mindazonáltal nagy elégtelenség uralkodik köztük 's néhányan szökni próbáltak. Azok, kik elfogattak, kemény büntetés alá vonattak.

— Bécs, nov. 9.

Még csak egy hajszalon függ a' béke. Még néhány nap, vagy tán néhány óra, és a' kocka végkép el lesz vetve. Minden attól függ, hogy Berlinben elfogadtatt-e a' bécsi cabinet ultimátuma?

A' bécsi ministerium tegnapelötti ultimátuma a' porosz udvartól azt követeli, hogy az a' szövetségbe lépés minden föltételét, következeit teljesítse be, 's seregét nem csak Hessenből vonja ki, hanem a' Bádennel kötött fegyverköst is szüntesse meg.

Ez ultimatum elfogadásával Poroszország nem csak két évi politikáját tagadná meg, hanem jövő állásának meghatározásánál maga szabná meg azon határokat, melyek tágítására törekedett e' két év alatt.

Azonban ezt Poroszországtól nem várhatjuk. Mert ha a' porosz sereg Hessenből kivonul, ez által a' nép, a' sereg elégtelensége költetik föl; e' mellett pedig a' porosz kormány jól tudja, mikép Austria Hessenben nem csak mint a' szövetség vég-

rehamjód serege jelenik meg, hanem, hogy most egy-szersmind régi tekintélyét is restaurálni kívánja.

Legújabb hírek szerint Radowitz ismét a' ministeriumba lépett.

De bármi harcias szellem nyilatkozik is 'a' porosz néphez, bármilelkessedéshevit is az 520,000-re emelhető porosz hadsereget, miután 'a' porosz udvar 'a' vele szövetséges apró fejedelmekben egy-ily fontos háboru esetében nem lelheti föl 'a' szükség-séges támogatást és segílyt, népe bizalmában 's' a' német nép rokonszenvében keresi azt. Ez okból hivatik egybe f. hó 21-kére az országgyűlés. Poroszország tehát egy nagy háboru küszöbén ugy kíván Németország előtt állani, mint az alkotmányos elv képviselője, hogy 'a' nép győzelmében ez elv, 'a' szabadság zálogát találja föl.

— Austria Bécs, nov. 7. Radetzky tábornagy Bécsbe hivatása kétségkívül nagy fontosságra esemény. A' nehéz elhatározás percebén 'a' monarcha trónjához hivatva, tapasztalatai összégét 'a' status javára érvényesíthetendi. Tapasztalt belátása, elismert és tekintete, nagy ismeretei, melyekből Europa minden katonai politikai viszonyaiban bír, tanácsát kiválólag kívánatosossá teszik. — 'A' monarcha 'a' székvárosba tegnap (6-kán) megérkezett tábornagy iránt 'a' legmegtisztelőbb figyelmet tanusítá, 'a' horvát bánt Bruckig, segédjét Köller bárót pedig Glognitz élje küldé, öt vendégül 'a' császári lak főedele alá fogadá. De az ősz hadvezér megérkezte nem csak az udvarnál, hanem 'a' nép körében is nagy figyelmet, élénkséget idéze elő, 's' 'a' bécsiék őt körükben tudva, nagyobb önbizalommal tekintenek 'a' jövő bármi nehéz eseményei elé. — 'A' tábornagy d. u. 4 órakor érkezett meg, 's' fogadására 'a' pályaudvarban az összes tábornokok egybegyűlve volt. 'A' nagy néptömeg az érkezőt háromszoros „Vivat”-al fogadá, mit 'a' tábornagy nyájas köszö-nettel vón, — 's' aztán egy cs. udv. kocsiban 'a' királyilakba kocszított. (Ö. C.)

— Hír szerint újra több politikai elítéltek részcsüldenek ő felsége kegyelmében. Az eziránti hivatalos közlés legközelebb váratik.

— Valamennyi szervezett koronaországokban készen vannak 'a' kellő localitások országgyűlés tartatására.

— Hallomás szerint 'a' 76,000 ujoncok elosztása 'a' koronaországokra már megtörtént, 's' 'a' helytartóságoknak azon utasítását küldetett meg, miszerint 'a' további szükséges intézkedéseket azonnal megtegyék, hogy 'a' kiállítás gyorsan eszközöl-tethessék

— Bécsben 'a' falragaszok száma, mióta 'a' bé-lyegadó behozatot, szelátomást csekély, 's' szapo-ródása alig is remélhető. Kivéve hirdeténytáblák és

színlapokat, csaknem minden egyéb hirdetények eltűntek, vagy 'a' legkisebb alakban jelennek meg.

— Anglia London, nov. 4. Az angol lapok általában aggodalmaikat fejezik ki az iránt, hogy Oroszország naponkint nagyobb befolyást gyakorol az europai szárazföld ügyeire; 's' még 'a' legconservatívabb lapok is — mint az Economist — igen földulnak azon, hogy 'a' német ügyről Varsóban határozanak. — „Hogyan történik az,“ — ugymond 'a' nevezett lap — „hogy Németország ügyeit Oroszország kormányozza? Végre még megérjük, hogy 'a' cár azt kívánandja, mikép Angolország törölje el elsőházát, mivel ez az ő birodalmának veszélyes példát szolgáltat!” — 'A' Daily News pedig 'a' Napoleon uralomvágya elleni ama hosszas harcra emlékeztet, mely 600 milliónyi államodós-ságba került; 's' Angolországra nézve egyedül azt tartja helyes politikának, miszerint 'a' szárazföldi államokkal Oroszország ellen egyesüljön.

— Franciaország. Berlinből érkezett magánlevelek szerint, Persigny francia követ kijelenté Radowitznak, mikép Franciaország par-tolandja Poroszország németügyi politikáját, az alkotmányos Poroszország természetes szövetségesé levén Franciaországnak

— Németország. Berlin, nov. 8. Az utolsó pár nap alatt 'a' dolgok nagyot változtak. Hannovera 's' Szászország politikája ugy tűnik föl, mint-ha 'a' porosz sereg mozgóvá tétele által minden sta-bilitását elvesztette volna. Tudva levő dolog, mikép e' két másod rendű német állam Ausztriához csatla-kozott, 's' most halljuk, miszerint Hannovera 'a' frankfurti gyűlés által rá bizott schleswig-holsteini expeditiót el nem vállalja, 's' 'a' központi kormány hatá-rozatait el nem ismeri, mig Szászország serege moz-góvá tételétől elállott. 'A' legfontosabb azonban azon hír, mely szerint 'a' Radowitz politikáján képviselő Ladenberg bizott meg az elnöki tárcával. — Nagy elégtétel 'a' jelépett miniszterre nézve az, hogy tár-cája letételét közvetlenül politikája diadala követé. — Háboru lón jelszava egész Poroszországnak. Há-borút kiált az egész napi sajtó, azt kívánja 'a' nép, 's' arra vágyódik 'a' hadsereg.

A' berlini udvar nagy ügyességet fejt ki 'a' nép rokonszenve megnyerésében. 'A' porosz hadvezérek fraternizálnak 'a' néppel, egyértelmű rendelkeznek 'a' polgári hatósággal, 'a' szolgálatot pedig megszok-ják 'a' nemzetőrökkel; mig 'a' bajor sereg parancs-nokai fegyverbeszedés 's' az ostromállapot kihirdeté-se által 'a' népet elidegenítik 's' fölingedik. — 'A' po-rozsz mozgalmak élénksége nagyobb részt 'a' fiatal hercegnek tulajdonítatik, kibén 'a' dicsvágy feléb-redt, 's' ki figyelmezteti az öreg királyt ama szavai-ra, hogy erős koronát hagyand ivadéknak. 'A' fiatal

herceg, mint látszik, a fiatal austriai császár állítására irygen tekint, a mi nagyon természetes. — Némelyek tudni akarják, mikép Poroszországnak eddigi határozatlan föllépése a királynéknak befolyásából magyarázható, kit közel véroköntség kót az austriai 's' a szász uralkodó házakhoz, de afféle cabinet titok minket nem illet, 's így térjünk vissza a dolog velejéhez. — Az óriási előkészületekből láthatni, hogy az itteni kormány tisztában van az iránt, mikép hatalmas ellenféllel van dolga. Az őszpontosítandó sereg, bele érve az első sorozatu honvédséget, többre megy 400.000 főnvinél, közte van 50,000 lovasság 's 2,050 ágyu. — Gröben tábornok megkapta a parancsot, a bajorok irányában Kurhessenben, minden tekintet nélkül hadiszempontból működni. A két tábornok farkas szemet néz egymással, csata még nem volt. A bécsi kabinet utolsó jegyzékét illető tanácskozásról semmi bizonyost nem tudni.

Az idő siet, az eredmények rohannak, és meg lehet hogy rövid percek alatt német vér azlítja a némei földet.

— Fulda, nov. 4. délután 1¼ óraker. Ép most kezdenek a riadó trombiták harsogni 's a dobok végig peregnék az utcákon. A bajorok és poroszok ma reggel 2000 lépésnyi távolságra álltak egymástól. A porozok hallomás szerint bevárják a támadást. — 2½ óraker hangos hurrah kiáltások közt száguld a poroz király vértés ezred két szakasza a Gera kapun ki Petersberg felé, a bajorok bevonulását a Rhön tájékról visszautasítani. Lövegek is vitettek támogatásul a frankfurti utra, de még e pillanatig semmit sem hallani összeütközésről. — 4½ óraker délután. A csapatok még mindig a riadópiacra állnak; a podgyász Hünsfel felé visszaigazították; kezd sötétedni, de a bajorok érkezteről még semmi hir. A város minden bejáratai el vannak állva; látszat szerint a csapatok ez éjjel a szabadban fognak hivouakirozni. — 5¼ Tüzérség és lovasság a városba visszatérnek; a fölállított csapatok szállásaikra térnek. Vajjon e nappali jelenet éjjel ismétlende magát nem tudni. Mindenki kíváncsi a reggelre.

— Olaszország. Turin nov. 2. A szabadságos katonák m.nd be vannak szólítva. Új csapat mozgások rendeltettek el. Piemont különböző tartományaiiban közzététellett azon kir. parancs, mely az 1828. évböli osztályokat fegyverre szólítja.

— Törökország. Konstantinápoly, oct. 23. délelőti 11 óraker mennyörgésszerű ropogat riaszta föl bennünket — a Jadschiretz Vassya névű 94 ágyus sorhajó légbe röpült. 900 em-

ber lett áldozata ez iszonyu szerencsétlenségnek. — Semmit sem tudni miként történt e' fellobbanás. 90 halottat már kihuztak a vízből, a többieket hihetőleg a viz a hajó első rétegeiben fojtotta el. A hajó romjai még most is a vízen állnak. A császár azonnal csolnakot küldött oda, egy komarás által tudósítása szerzendő 's mentő készülteket teendő.

— Hanaból nov. 1-éről írják. Ma délben volt be hg Thurn és Taxis fényes táborokra élén 6000 embernyi bajor-austriai sereggel. E' sereg mellett van 24 löveg 's a Frankfurtban állomásozott austriai vadász zászlóalj. 3500 a' városban, 2500 a' környéken szállásoltatott be. A vál. fejedelemnek Wilhelmsba'ba azonnal hírül adatott e' bevonulás. A lakosság nyugodtan viseli magát, bárha a zsfüölt beszállásolás által szinte tulterhelve van. — Egyetlen demonstratiója abban állt, hogy a vál. fejedelem 's a szövetségi biztos, gr. Rechberg, proclamatíói alig kiragasztva, már is leszakítottak. — Mindenki feszultlen várja a mi jöni fog, mert a' poroszok az eisenach-hesseni határon 24,000 emberig, 's nem sokára 30,000-ig központosítva állnak; sokan még most is hiszik, hogy az összeütközés el fog kerülni, bárha Gröben eredetileg azon a parancsot kapta, hogy a' bajorokat kivesse. Azonban e' parancs módosítást szenvedett annak következtében, mert az itteni fölfogás szerint a német kérdés gyüpontja a' varsói conferenciák után nem fekszik többé Kurhessenben. Sőt sokan azt hiszik, miszerint austria a' szövetségi gyulést föladjja 's a szabad tanácskozmányokban alkuba bocsátkozand.

— A' N. Preus Zlg szerint Palmerston jegyzékét küldött a' poroz kormányhoz, melyben fájaldalmát fejezte ki a' fölött, hogy Anglia a' jelenleg Poroszországban uralgó kereskedelmi politika miatt Austria és Poroszország közti összeütközés esetében a' poroz kormányt mással nem segítheti, mint jegyzékekkel, 's legfölebb kölcsönnel. Franciaország értesíté a' poroz kormányt, hogy összeütközés esetében a' „néző“ szerepét vállalandja.

A' 'Deutsche Reform' szerint: a' ministeri tanácsban nov. 6-án egyhangulag elhatározottat az egész poroz hadseregnek mozgóvátétele.

A' borzölti újság szerint: Kurhessenben a' bajorok és porozok között véres összeütközés történt. (Poroz lapok erről hallgatnak.)